

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје

ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

за годината завршена на 31 декември 2020
со

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

СОДРЖИНА

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР.....	3
БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА.....	6
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА.....	7
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА.....	8
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ.....	9
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ.....	10

PCM МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

Даме Груев 8, 1000 Скопје, Р. Северна Македонија

T+389 (0)2 3233 301

T+389 (0)2 3233 302

www.rsm.mk

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Акционерите на МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје (Берзата) коишто го вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2020 како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и извештајот за парични текови за годината којашто завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи кои што се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со стандардите за ревизија кои што се во примена во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки коишто се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи ја презентираат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје заклучно со 31 декември 2020 година, како и нејзината финансиска успешност и нејзините парични текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Други прашања

Финансиските извештаи за претходнатата 2019 година се ревидирани од страна на друг ревизор, кој изразил мислење без резерва.

Извештај за други правни и регулативни барања

Менаџментот на Берзата е исто така одговорен за подготвување на годишниот извештај за работа во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва.

Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да изразиме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај за работа со годишната сметка и финансиските извештаи за истата деловна година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работа е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работа се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Мислење

Според наше мислење, финансиските информации во годишниот извештај за работа се конзистентни со оние во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје за годината што заврши на 31 декември 2020 година.

Скопје, 16.03.2021

Овластен ревизор

Стојан Јорданов

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping loops and strokes.

Друштво за ревизија

РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје

The RSM logo is stamped in blue ink. It includes the text "РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје" above the "RSM" letters. Below the logo, the text "Друштво за ревизија РСМ МАКЕДОНИЈА ДООЕЛ Скопје" is also stamped. A handwritten signature in blue ink is written over the stamp.

БИЛАНС НА УСПЕХ / ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2020	2019
		МКД '000	МКД '000
Приходи за провизии и надомести	4	45.441	43.313
Приходи од вложувања и камати	5	2.270	2.123
Останати приходи од дејност	6	3.923	5.992
Расходи за провизии и надомести	7	(8.260)	(7.919)
Нето добивка (загуба) од курсни разлики	8	-	(1)
Трошоци за вработени	9	(16.128)	(15.635)
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	10	(2.921)	(2.955)
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања	11	(861)	(490)
Останати расходи од работењето	12	(8.326)	(9.888)
		15.138	14.540
Удел во добивката (загубата) на придружно друштво	14.5	(7)	625
Добивка / (Загуба) пред оданочување		15.131	15.165
Данок на добивка	13	(1.752)	(1.621)
Нето добивка / загуба за финансиската година		13.379	13.544
ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА			
Основна заработка по акција (во денари)	17	4.792	4.851
Останата сеопфатна добивка			
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		13.379	13.544

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Одборот на директори на Берзата на 05 март 2021 и потпишани од:

Овластен сметководител
 Антонио Велјанов

Главен извршен директор
 Иван Штериев

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

	Белешка	Година завршена на 31.12	
		2020	2019
		МКД '000	МКД '000
АКТИВА			
Парични средства и парични еквиваленти	14,1	2.088	1.338
Финансиски средства по објективна вредност преку			
Билансот на успех определени како такви при	14,2	25.268	33.136
почетното признавање			
Кредити на и побарувања од банки	14,3	55.500	41.000
Должнички хартии од вредност	14,4	25.257	25.279
Заеднички вложувања	14,5	942	949
Побарувања од купувачи	14,6	7.443	7.595
Останати побарувања	14,6	1.649	1.671
Нематеријални средства	14,7	629	809
Материјални средства	14,8	53.372	55.404
ВКУПНО СРЕДСТВА		172.148	167.180
ОБВРСКИ			
Обврски спрема добавувачи	15	1.305	1.367
Обврски спрема државата	15	690	855
Останати обврски	15	2.420	2.226
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ			
Запишан капитал	16.1	103.498	103.498
Резерви	16.2	35.648	35.648
Добивка/(загуба) за финансиската година		13.379	13.544
Задржана добивка/(загуба)		15.209	10.042
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		172.148	167.180

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од Одборот на директори на Берзата на 05 март 2021 и потпишани од:

Овластен сметководител

Антонио Велјанов

Главен извршен директор

Иван Штеријев

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА

МКД '000	Капитал	Резерви	Акумулирана добивка/ (загуба)	Вкупно
2019				
Состојба на 1 јануари	103.498	35.648	20.093	159.239
Исплатена дивиденда			(10.052)	(10.052)
Нето добивка/загуба за годината			13.544	13.544
Состојба на 31 декември	103.498	35.648	23.585	162.731
2020				
Состојба на 1 јануари	103.498	35.648	23.585	162.731
Исплатена дивиденда			(8.376)	(8.376)
Нето добивка/загуба за годината			13.379	13.379
Состојба на 31 декември	103.498	35.648	28.588	167.734

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ

МКД '000	2020	2019
А Парични текови од оперативни активности		
Нето добивка / (загуба) пред оданочување	15.131	15.165
Усогласувања за:		
Амортизација	2.921	2.955
Вредносно усогласување на тековни и нетековни средства	861	490
Приходи од наплатени отпишани побарувања/ приходи од отпис на обврски	(65)	-
Загуба од расходување или од продажба на ОС	-	2
Удел во добивката /(загубата) на заедничко вложување	7	(625)
Амортизација на премија од купена државна обврзница	22	-
Приходи од усогласување на објективна вредност на удели	(431)	(657)
Приходи/расходи за камати, нето	(1.838)	(1.466)
Оперативна добивка пред промени во обртниот капитал	16.608	15.864
Намалување/(Зголемување) на побарувања од купувачите	(694)	(1.245)
Намалување/(Зголемување) на останатите краткорочни побарувања	155	(757)
Намалување/(Зголемување) на АВР	(135)	-
Зголемување/(Намалување) на обврските кон добавувачите	4	(654)
Зголемување/(Намалување) на обврските кон државата	(8)	-
Зголемување/(Намалување) на останатите краткорочни обврски	333	1.910
Зголемување/(Намалување) на ПБР	(158)	-
Парични средства кои произлегуваат од работењето	16.105	15.118
Платен данок на добивка	(1.909)	(2.410)
Нето парични текови од оперативни активности	14.196	12.708
Б Парични текови од инвестициони активности		
Купување на недвижности, материјални и нематеријални средства	(708)	(1.177)
Купени државни обврзници	-	(25.279)
Купени (продадени) удели во инвестициски фонд	8.300	4.600
Депозити во банки	(14.500)	18.000
Примени камати	1.838	1.482
Нето парични текови од инвестициони активности	(5.070)	(2.374)
В Парични текови од финансиски активности		
Исплата на дивиденди	(8.376)	(10.052)
Нето парични текови од финансиски активности	(8.376)	(10.052)
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства	750	282
Парични средства на почетокот на годината	1.338	1.056
Парични средства на крајот на годината	2.088	1.338

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. ОПШТО ЗА БЕРЗАТА

МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје („Берзата“) е акционерско друштво со седиште на ул. Орце Николов бр.75, Скопје, регистрирано во Република Македонија во 1995 година.

Берзата ги извршува своите активности во согласност со одредбите од Законот за хартии од вредност и Законот за трговски друштва, со дозвола бр.00-49/1 од 25 август 1995 година издадена од Комисијата за хартии од вредност како берза на хартии од вредност.

Основните активности на Берзата се следните:

- Организирање и тргување со хартии од вредност;
- Организирање и одржување на информационите системи за тргување со хартии од вредност;
- Котирање на хартии од вредност со кои се тргува на Берзата;
- Овозможува утврдување и известување за склучените трансакции со хартии од вредност;
- Објавување информации за работењето на Берзата.

Со состојба на 31 декември 2020 година, акционери на Берзата се 18 правни лица (2019: 18 правни лица) и 17 физички лица (2019: 17 физички лица).

Овластени учесници на Берзата кои може да тргуваат со хартии од вредност се брокерските куќи и банките. Секоја членка мора да има лиценца за тргување со хартии од вредност издадена од Комисија за хартии од вредност. На 31 декември 2020 година вкупниот број на овластени членки на Берзата изнесува 10 (2019: 11), од кои 5 се брокерски куќи (2019: 5) и 5 се банки (2019: 6).

Комисијата за хартии од вредност врши надзор и контрола на работата на Берзата и нејзините членки вклучени во дејности поврзани со хартии од вредност.

На 31 декември 2020 година, Берзата има 13 вработени (2019: 15 вработени).

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ЕМБС	5062608
Целосен назив на правното лице	МАКЕДОНСКА БЕРЗА НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ АД Скопје
Седиште	ОРЦЕ НИКОЛОВ бр.75 СКОПЈЕ – ЦЕНТАР, ЦЕНТАР
Вид на субјект на упис	ДРУГО
Датум на основање	13.9.1995 г.
Големина на правниот субјект	голем
Организационен облик	04.2 - берза

Основна главнина

Паричен влог ЕУР	1.695.029,00
Непаричен влог ЕУР	0,00
Уплатен дел ЕУР	1.695.029,00
Вкупно основна главнина ЕУР	1.695.029,00

Дејност:

Приоритетна дејност / Главна приходна шифра	66.11	Управување со финансиски пазари
Одобренија, потврди, лиценци и др:	Решение број УП1 08-238 од 14.01.2013 год. за согласност на одлуката бр.02-1784/1 од 18.12.2012год. за измена и дополнување на Статутот на Македонска берза ад Скопје	

Овластувања:

Име	Иван Штеријев
Овластувања	Главен Извршен директор, по занимање дипломиран економист

Одбори:

Извршен член на одбор на директори

Име	Иван Штеријев
Овластувања	Главен Извршен директор

Неизвршен член на одбор на директори:

Име	Горан Анастасовски
Овластувања	Неизвршен и независен член на одбор на директори

Име	Иван Мишев
Овластувања	Неизвршен и независен член на одбор на директори

Име	Петар Трпески
Овластувања	Неизвршен член на одбор на директори

Име	Михајло Брова Зиков
Овластувања	Неизвршен член на одбор на директори

Име	Билјана Ристова
Овластувања	Неизвршен член на одбор на директори

Име	Тони Стојановски
Овластувања	Неизвршен член на одбор на директори – Претседател на одбор на директори

2. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основа за подготовка

Овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (“Службен весник на РМ” бр.28/2004 ...120/2018) и Правилникот за водење сметководство (“Службен весник на РМ” бр. 159 од 29 декември 2009 година, бр. 164 од 20 декември 2010 година и бр. 107 од 10 август 2011 година). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

Финансиските извештаи се изготвени според историска вредност, освен за финансиските средства расположливи за продажба и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат, кои се мерат по објективната вредност. Основите за мерење на секој поединечен вид на средство, обврска, приход и расход се детално опишани во продолжение на оваа Белешка.

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара раководството на Берзата да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и проценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 3.6: Значајни сметководствени проценки.

Овие финансиски извештаи се подготвени со состојба на и за годините што завршуваат на 31 декември 2020 и 2019 година. Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари („МКД“ или „денар“), кои се известувачка и функционална валута на Берзата. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2 Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување. Трансакција во странска валута е трансакција која гласи на странска валута или може да се претвори во странска валута.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на Извештајот за финансиската состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во добивките и загубите во периодот кога тие настануваат.

Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	31 декември 2020	31 декември 2019
1 ЕУР	61,4940 денари	61,4856 денари
1 УСД	50,2353 денари	54,9518 денари

2.3 Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во Извештајот за финансиската состојба на нето основа во случаи, доколку такви постојат, кога нетирањето на признаените износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

2.4 Признавање на приходи

Приходите се признаваат кога идните економски користи во форма на приливи или зголемување на средствата во Берзата се веројатни и мерливи. Приходите го вклучуваат вкупниот износ на побарувањата за провизија за извршени услуги, намалени за износот на данокот на додадена вредност.

Приходи од обезбедување на услуги

Приходот од обезбедување на услуги се признава во периодот кога услугата е извршена и тоа:

- ☐ Провизијата за тргување се признава кога трансакцијата е извршена;
- ☐ Надоместоците по сите основи се признаваат за периодот за кој истите се однесуваат.

Приходи од камати

Приходите од камати се разграничуваат на временска основа, со примена на ефективна каматна стапка на износот на финансиското средство. Ефективната каматна стапка служи за дисконтирање на проценетите идни парични приливи и споредба со нивната сметководствена вредност.

Приходи од закупнина

Приходите од закупнина на средства на оперативен лизинг се признаваат на праволиниска основа во согласност со условите за оперативен наем.

2.5 Учества во заеднички вложувања

Финансиските извештаи на ентитети (заеднички вложувања) чија финансиска и деловна политика е контролирана заеднички од Берзата и други ентитети независни од Берзата, во финансиските извештаи се евидентирани според методот на главнина, според кој учеството во заеднички вложувања почетно се признава по неговата набавна вредност. Последователно, сметководствената вредност се зголемува или намалува за да се прикаже уделот на Берзата во добивката или загубата по датумот на стекнување, како и потенцијални загуби поради оштетување.

Заедничката контрола се остварува кога финансиските и деловни политики на заедничките вложувања бараат едногласна согласност од страните кои ја делат контролата.

2.6 Финансиски средства

Берзата ги класифицира финансиските средства во следниве категории: финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби, кредити и побарувања, вложувањата кои се чуваат до доспевање и финансиски средства расположливи за продажба. Раководството на Берзата ја одредува класификацијата на финансиските средства при нивното почетно признавање.

Финансиски средства по објективна вредност преку добивки и загуби

Оваа категорија на финансиски средства се состои од хартии од вредност за тргување. Едно финансиско средство се класифицира како средство наменето за тргување доколку се стекнува со цел генерирање на добивка од краткорочни флуктуации во цената или доколку е вклучено во портфолиото за кое постои краткорочен фактички облик на остварување добивка.

Со состојба на 31 декември 2020 година, Берзата поседува удели во инвестициски фондови со објективна вредност од 25,268 илјади денари (2019: 33.136 илјади денари).

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или одредени плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се јавуваат кога Берзата одобрува пари или услуги директно на коминтенти без намера за размена на побарувањето. Кредитите и побарувањата на Берзата на датумот на известување се состојат од побарувања од купувачи во земјата и странство, депозити, останати побарувања како и парични средства и еквиваленти.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се не-деривативни вложувања со фиксни или утврдливи плаќања, фиксни датуми на доспевање за наплата и за кои, Раководството на Берзата има позитивна намера и способност да ги чува до нивното доспевање. Доколку Берзата продаде значаен износ на вложувања кои се чуваат до доспевање пред нивното доспевање, целата категорија на овие средства се рекласифицира во финансиските средства расположливи за продажба.

Со состојба на 31 декември 2020 година, Берзата поседува државни обврзници со вредност од 25 милиони (2019: 25 милиони денари).

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние наменети за чување на неодреден временски период, кои може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или промени во каматните стапки, девизните курсеви или цените на акциите.

Берзата нема средства класифицирани во оваа категорија на денот на известување.

Почетно признавање на финансиските средства

Финансиските средства се признаваат на датумот на порамнување - датум кога Берзата се обврзува да го купи или продаде средството.

Сите финансиски средства различни од средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според објективната вредност зголемена за трошоците на трансакциите. Средствата по објективна вредност преку добивки и загуби почетно се признаваат според нивната објективна вредност, при што трошоците на трансакциите се признаваат во добивките и загубите.

Последователно мерење на финансиските средства

Финансиски средства расположливи за продажба и финансиските средства по објективна вредност преку добивки и загуби последователно се мерат по нивната објективна вредност. Кредитите и побарувањата и финансиските средства кои се чуваат до доспевање се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на средствата по објективна вредност преку добивки и загуби се вклучуваат во добивките или загубите во периодот кога се појавуваат. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со овие средства, се евидентира како приход од камата.

Добивките и загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат како останата сеопфатна добивка, се додека финансиското средство не се отуѓи или оштети, при што, кумулативните добивки или загуби претходно признаени како останата сеопфатна добивка се признаваат како тековни добивки или загуби. Каматите на вложувањата во должнички хартии од вредност расположливи за продажба се пресметани со употреба на методата на ефективна камата и се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи. Дивидендите на вложувањата во инструменти на капиталот расположливи за продажба се признаени во тековните добивки или загуби како дел од останатите приходи и кога Берзата има воспоставено право на прилив од дивиденди.

Објективните вредности на котираните вложувања на активни берзи се базираат на тековните цени на котација. Доколку пазарот за некое финансиско средство не е активен (и за некотирани хартии од вредност), Берзата утврдува објективна вредност по пат на употреба на техники на проценка. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената.

Доколку вредноста на сопственичките инструменти не може соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Депризнавање на финансиските средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Берзата ги пренело значително сите ризици и користи од сопственоста.

2.7 Оштетување на финансиските средства

Средства признаени по амортизирана набавна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Финансиското средство или група на финансиски средства се оштетени само доколку постои објективен доказ за оштетување како резултат на еден или повеќе настани што се појавиле по првичното признавање на средствата („случај на загуба“) и дека тој случај на загуба (или случаи) влијае на предвидениот иден готовински тек на финансиското средство или група финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови (исклучувајќи ги идните загуби по основ на кредитот) дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради оштетување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради оштетување во тековните добивки и загуби.

Средства евидентирани по објективна вредност

На секој датум на известување, Берзата проценува дали постои објективен доказ за оштетување на финансиското средство. Значителното или пролонгирано опаѓање на објективната вредност на финансиското средство под неговата набавна вредност претставува објективен доказ при утврдувањето на можноста од оштетување. Доколку постои таков доказ за финансиските средства расположливи за продажба, кумулативната загуба - измерена како разлика меѓу набавната вредност и тековната објективна вредност се признава во тековните добивки и загуби. Доколку, во последователен период, објективната вредност на должнички инструмент класифициран како расположлив за продажба се зголеми, а зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се јавува по признавањето на загубата поради оштетување во тековните добивки или загуби, загубата поради оштетување се намалува преку тековните добивки или загуби. Кај сопственичките финансиски средства расположливи за продажба, анулирањето на оштетувањето не се евидентира преку добивки и загуби и секое последователното зголемување на објективната вредност се признава како останата сеопфатна добивка.

2.8 Нематеријални средства

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување. Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Берзата кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците, се признаваат како нематеријални средства. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

Права и лиценци

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниска метода, со корисен век на употреба од 5 години.

2.9 Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се признаени по набавна вредност намалена за акумулирана депрецијација и акумулирано резервирање поради оштетување, доколку има. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Депрецијацијата се пресметува пропорционално, со цел алокација на набавната (проценетата набавна) вредност на материјалните средства во текот на нивниот век на употреба, како што следи:

Градежни објекти	40	години
Компјутери	4	години
Моторни возила	4	години
Мебел и канцелариска опрема	4 до 10	години

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Берзата поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во добивките и загубите во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во добивките и загубите во периодот кога настануваат.

Методот на депрецијација, проценетиот корисен век и резидуалната вредност се преоценуваат на секоја дата на известување и се корегираат доколку е соодветно.

2.10 Оштетување на нефинансиски средства

Средствата подложни на депрецијација и амортизација се проверуваат од можни оштетувања секогаш кога одредени настани или промени укажуваат дека евидентираниот износ на средствата не може да се надомести. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

2.11 Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти се состојат од депозити по видување во банки и пари во благајна во денари и странска валута. Паричните еквиваленти ги опфаќаат краткорочните, високо ликвидни финансиски инструменти, кои брзо можат да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

2.12 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман.

Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи

Обврските спрема добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Обврските спрема добавувачи се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

Останати обврски

Останатите обврски се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Останатите обврски се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.13 Резервирање

Резервирање се признава кога Берзата има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на известување и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

2.14 Донации

Донациите се евидентираат како приход систематски и рационално во текот на употребливиот век на средствата. Добиените донации се третираат како разграничен приход во придружните финансиски извештаи. Приходите од донациите се признаваат во тековните добивки и загуби во висина на амортизацијата за годината како останати деловни приходи.

2.15 Надомести за вработените

Берзата плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и во задолжителните приватни пензиски фондови. На датумот на известување, не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови. Освен тоа, сите работодавци во државата имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со законски прописи. Берзата нема било каква обврска да обезбеди дополнителни надомести за своите сегашни и поранешни вработени на датумот на известување.

2.16 Данок на добивка

Тековен и одложен данок на добивка

Данокот на добивка за известувачкиот период претставува збир на тековниот и одложениот данок на добивка.

Тековен данок на добивка

Тековниот данок на добивка, по стапка од 10%, се пресметува на добивката за периодот која се утврдува како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи зголемена за непризнаените расходи за даночни цели корегирани за даночниот кредит и на помалку искажани приходи. Даночната основа се намалува за износот на приходите од дивиденди остварени со учество во капиталот на друг обврзник - резидент на Република Македонија, под услов да се оданочени кај обврзникот кој врши исплата на дивиденда. Даночните обврзници кои ќе вршат исплати на задржаните добивки остварени во периодот од 2009 до 2013 година за дивиденди и други распределби од добивката имаат обврска да пресметаат и платат данок на добивка.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот данок на добивка се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот данок на добивка се задолжува или одобрува во тековни добивки и загуби, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат во сеопфатната добивка, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во останата сеопфатна добивка.

Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година, Берзата нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.17 Данок на додадена вредност (ДДВ)

Приходите од тргувањата како и другите приходи кои Берзата ги остварува во текот на редовното работење се ослободени од ДДВ. Влезниот ДДВ при набавка на средства или услуги не може да се поврати од даночните власти и се признава како дел од набавната вредност на средствата или како трошок, доколку е применливо.

Приходите од наемнини и другите приходи кои не се дел од редовните деловни активности на Берзата се признаваат намалени за износот на ДДВ. Нето износот на поврат/обврска за ДДВ спрема даночните власти се вклучува како други побарувања/обврски на датумот на известување.

2.18 Наем

Сметководство на давателот на наемот

Наем е договор според кој давателот на наем го префрла врз корисникот на наем правото за користење на одредено средство за утврден период на време за одредена исплата или серија од исплати.

Наемот, каде значителен дел од ризикот и наградите од сопственост се задржани од страна на давателот на наем, е класифициран како оперативен наем. Исплатите кои се направени под оперативниот наем (нето од сите користи добиени од страна на давателот на наемот), се вклучени во Извештајот за сеопфатна добивка врз основ на праволиниската метода во текот на периодот на наемот.

Кога средствата се даваат на финансиски наем, сегашната вредност на исплатите на наемот е признаена како побарување. Разликата помеѓу бруто побарувањето и сегашната вредност на побарувањето е признаена како незаработен финансиски приход.

Приходот по наем е признаен според условите за наем со користење на методот за нето инвестиција, со којшто се прикажува постојано периодично враќање на средствата. Кога средствата се даваат под оперативен наем, средството се вклучува во Извештајот за финансиска состојба според видот на средството. Добивката од наем се признава според условите на наемот користејќи ја праволиниската метода.

2.19 Капитал, резерви, задржана добивка и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции.

(б) Резерви

Законските резерви се создадени во текот на периодите по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на акционерите на Берзата.

(в) Задржана добивка

Задржаната добивка ги вклучува задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(г) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Берзата.

2.20 Превземени и неизвесни обврски

Не се признаени неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, неизвесни средства не се признаени во финансиските извештаи, но се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи. Износот на неизвесна загуба се признава како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на денот на известување и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.21 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзан субјект во однос на одредено правно лице или физичко лице е:

а) поединечен акционер или група акционери кои поседуваат најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседуваат помал процент, можат да влијаат посредно или непосредно врз одлучувањето во тоа правно лице;

б) било кое друго правно лице во кое првото правно лице, посредно или непосредно, поседува најмалку 20% од акциите со право на глас или иако поседува помал процент, може да влијае посредно или непосредно врз одлучувањето на тоа правно лице;

в) било кое друго правно лице во кое еден акционер, посредно или непосредно, поседува повеќе од 30% од акциите со право на глас и во ист временски период истиот акционер поседува, посредно или непосредно, повеќе од 30% од акциите со право на глас во првото правно лице;

г) физичко лице или лица кои имаат непосредна или посредна контрола, или се контролирани од или се под заедничка контрола на правното лице;

д) член на управен одбор, надзорен одбор или член на друг орган на управување или надзор на правното лице и

ѓ) во врска со лицата наведени погоре, било кој член на потесното семејство или сродник заклучно со втор степен на крвно сродство.

2.22 Настани по датумот на известување

Оние настани по датумот на известување кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Берзата на датумот на известувањето (корективни настани) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

2.23 Известување по сегменти

За целите на финансиското известување, форматот на известувањето по сегменти се определува според работни сегменти во согласност со барањата на акционерите, чишто ризици и стапки на поврат зависат од различните видови на услуги што Берзата ги извршува.

Активностите на Берзата се организирани и управувани во само еден сегмент и се извршуваат на територија на државата.

3. КОРИСТЕЊЕ НА ПРОЦЕНКИ И РАСУДУВАЊА

При примената на сметководствените политики на Берзата, опишани во Белешка 2 кон овие финансиски извештаи, од Раководството на Берзата се бара да врши проценки и прави претпоставки за евидентирани износи на средствата и обврските кои не се јасно воочливи од нивните извори на евидентирање. Проценките и придружните претпоставки се засноваат на минати искуства и други фактори, за кои се смета дека се релевантни. При тоа, фактичките резултати може да отстапуваат од таквите проценки.

Проценките и главните претпоставки се проверуваат тековно. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој истите се ревидирани доколку таквото ревидирање влијае само за или во тој период, како и за идни периоди, доколку ревидирањата влијаат за тековниот и идните периоди.

Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши редовна проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на 31 декември 2020 година. Раководството проценува дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентирани вредности на овие средства се анализирани во Белешките 14.7 и 14.8. Фактичките резултати сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност, посебно во делот на ИТ опремата и софтверите.

Оштетување кај нефинансиски средства

Загуби од оштетување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

Оштетување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Берзата пресметува оштетување за побарувања од купувачи и останати побарувања врз основа на проценка на загуби кои резултираат од неможноста купувачите да ги подмират своите обврски. При проценка на соодветноста на загубата поради оштетување за побарувањата од купувачи и останатите побарувања, проценката се темели врз доспевањето на салдото на сметката за побарувања и минатото искуство на отписи, кредитоспособноста на клиентите и промените во условите за плаќање за клиентите. Ова подразбира правење претпоставки за идните однесувања на клиентите, како и за идните приливи на парични средства. Доколку финансиските услови на клиентите се влошат, реалните отписи на тековно постоечките побарувања може да бидат повисоки од очекуваното, и може да го надминат нивото на загубите поради оштетување кои се досега признати. Во 2020 година Берзата спроведува дополнувања на сметководствените политики во делот на исправката на вредноста на сомнителните и спорни побарувања која гласи: "Исправката на вредноста на сомнителните и спорни побарувања се врши со товарење на расходите во билансот на успех на друштвото. За сите побарувања од друштва кои се во постапка на стечај или ликвидација се врши резервирање на средствата за исправка на вредност во износ од најмалку 50% од нивната номинална вредност."

Белешка 4

МКД '000

	2020	2019
Приходи за провизии и надомести	45.441	43.313
Приходи од тргување	29.344	27.084
Приходи од котирање	8.870	8.142
Приходи од членство	2.806	2.817
Приходи од дистрибуција на берзански податоци	3.328	4.174
Објави на веб страна на Берза согласно закон	1.093	1.096

Приходите од тргување во износ од 29,344 илјади денари (2019: 27,084 илјади денари), приходите од надомест за котација во износ од 8,870 илјади денари (2019: 8,142 илјади денари), приходите од членство во износ од 2,806 илјади денари (2019: 2,817 илјади денари), приходите од дистрибуција на берзански податоци во износ од 3,328 илјади денари (2019: 4,174 илјади денари) и приходите од објави на веб страна на Берза согласно закон во износ од 1,093 илјади денари (2019: 1,096 илјади денари) произлегуваат од пресметка на провизии согласно обемот и типот на трансакции според Тарифникот одобрен од страна на Комисијата за хартии од вредност.

Белешка 5

МКД '000

	2020	2019
Приходи од вложувања и камати	2.270	2.123
<i>Приходи од камата</i>		
Приходи од камата	1.838	1.466
<i>Нето добивка од трансакции со хартии од вредноста</i>		
Приходи од усогласување на објективна вредност на вложувања кои се чуваат за тргување	431	657

Белешка 6

МКД '000

	2020	2019
Останати приходи од дејност	3.923	5.992
Приходи од наемнини	1.241	1.644
Приходи од наплатени отпишани побарувања	65	133
Приходи од донации	278	819
Приходи од спонзорства	-	820
Останати приходи од работењето	2.339	2.576

На 1 февруари 2019 година Берзата потпиша Меморандум за соработка со *CEED Macedonia* и во текот на 2019 година започна со користење на финансиски средства за промовирање на *Funderbeam* платформата и спроведување на кампањи преку грант обезбеден од Проектот на УСАИД Македонија за развој на деловниот екосистем. Во 2020 година износот на приходи од донации е 278 илјади денари (2019: 819 илјади денари).

Белешка 7

МКД '000

	2020	2019
Расходи за провизии и надомести	8.260	7.919
Банкарски провизии	81	122
Провизија за Комисијата за хартии од вредност кои се чуваат за тргување	8.179	7.797

Берзата плаќа надоместок “Провизија за берзански трансакции” во износ од 8,179 илјади денари во 2020 година (2019: 7,797 илјади денари) за надзорот што го врши Комисијата за хартии од вредност, утврден во Тарифник во висина од 18% од приходите на Берзата што се остварени во периодот јануари–декември 2020 година.

Белешка 8

МКД '000

	2020	2019
Нето добивка (загуба) од курсни разлики	-	(1)
Приходи врз основа на позитивни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	7	11
Расходи врз основа на негативни курсни разлики од работењето со неповрзани друштва	7	12

Белешка 9

МКД '000

	2020	2019
Трошоци за вработените	16.128	15.635
Плата и надоместоци на плата - бруто (за администрација, управа и продажба)	14.394	14.143
Останати трошоци за вработените	214	189
Надоместоци на трошоци на вработените и подароци	1.520	1.303

Белешка 10

МКД '000

	2020	2019
Трошоци за амортизација	2.921	2.955
Трошоци за амортизација на материјални и нематеријални средства	2.921	2.955

Белешка 11

МКД '000

	2020	2019
Исправка на вредност, посебна резерва и резервирања	861	490
Вредносно усогласување (обезвреднување) на краткорочни побарувања	861	490

Белешка 12

МКД '000

	2020	2019
Останати расходи од работењето	8.326	9.888
Трошоци за материјали (за администрација, управа и продажба)	23	229
Трошоци за енергија (за администрација, управа и продажба)	720	895
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми (за администрација, управа и продажба)	14	20
Транспортни услуги	1	3
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	584	486
Услуги за одржување и заштита	1.874	1.757
Комунални услуги	83	104
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саеми	-	88
Останати услуги	1.114	1.470
Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	1.979	1.953
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	3	408
Трошоци за спонзорства и донации	500	-
Трошоци за репрезентација	385	838
Трошоци за осигурување	301	83
Даноци кои не зависат од резултатот, членарини и други давачки	111	613
Останати трошоци на работењето	635	939
Загуби врз основа на расходување и загуби од продажба на нематеријални и материјални средства	-	2

Белешка 13

МКД '000

Данок на добивка	2020	2019
Добивка пред оданочување	15.131	15.165
Даночно непризнаени расходи	2.389	1.045
Даночна основа	17.520	16.210
Данок на добивка по стапка од 10% на даночната основа	1.752	1.621
Ефективна даночна стапка	11,58%	10,69%

Белешка 14.1

	МКД '000	
	2020	2019
Парични средства и парични еквиваленти	2.088	1.338
Парични средства на трансакциски сметки во денари	2.059	1.201
Парични средства во благајна	6	9
Девизни сметки	23	128

Белешка 14.2

	МКД '000	
	2020	2019
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање	25.268	33.136
Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата	25.268	33.136

Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата во 2020 година во износ од 25,268 илјади денари се однесуваат на удели кои МАКЕДОНСКА БЕРЗА АД ги поседува во КБ Публикум Паричен фонд и Генерали Инвестментс ад Скопје.

Белешка 14.3

	МКД '000	
	2020	2019
Кредити на и побарувања од банки	55.500	41.000
Депозити во банки	55.500	41.000
Рочност:		
Депозити во банки	55.500	41.000
Намалено за: тековна доспеаност	55.500	1.000
Вкупно долгорочни депозити во банки	-	40.000
Тековна достасаност на долгорочни депозити	55.500	1.000
Побарувања по основ на камати (дел од Белешка 14.6 Останати побарувања)	124	43
Вкупно краткорочни депозити во банки	55.624	1.043

Депозитите во банки во износ од 55,500 илјади денари во 2020 година се состојат од орочени депозити со рок на доспевање до 12 месеци и со годишна каматна стапка од 0.5% до 2.70%.

Белешка 14.4

	МКД '000	
	2020	2019
Должнички хартии од вредност	25.257	25.279
Вложувања во државни обврзници	25.257	25.279

Во 2019 година купена е 15 годишна државна обврзница без девизна клаузула, издадена од Министерството за финансии на Република Северна Македонија, со датум на достасување на 28.02.2034 година и со каматна стапка од 3.2%.

Белешка 14.5

	МКД '000	
	2020	2019
Заеднички вложувања	942	949
Вложувања во придружни друштва и заеднички контролирани друштва (учество во заеднички вложувања)	942	949

На 15 април 2014 година, Берзата склучи договор со Бугарска Берза - Софија АД и Загребска Берза АД за основање на друштво со ограничена одговорност СЕЕ ЛИНК доо Скопје („Друштвото“) со седиште во Скопје. Основната дејност на Друштвото е имплементирање и управување со софтверски компоненти на регионалниот проект за управување со налози за тргување. Влогот на Македонска берза АД Скопје во заедничкото друштво СЕЕ Линк ДОО Скопје на 31 декември 2020 година изнесува 1,642 илјади денари (26,666.66 евра) што претставува еднакво учество со останатите две берзи во вкупниот влог на Друштвото од 80 илјади евра.

Со состојба на 31 декември 2020 година, во финансиските извештаи на Берзата, Друштвото СЕЕ Линк ДОО Скопје е признаено како заеднички контролирано вложување со користење на методот на главнина.

Промените во учеството во заеднички вложувањата во текот на 2020 и 2019 година во илјади денари е како што следи:

	2020	2019
На 1 јануари	949	323
Зголемување на вложување	-	-
Удел во добивката на заедничкото вложување	(7)	625
На 31 декември	942	949

Во табелата подолу се прикажани финансиските извештаи на заеднички контролираното друштво, со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година во илјади денари:

	2020	2019
Извештај за финансиската состојба		
Нетековни средства - нематеријални средства	938	4.690
Тековни средства	4.048	4.154
Вкупно средства	4.986	8.844
Нетековни обврски - разграничени донации за набавка на нематеријални средства	(938)	(4.690)
Аванси	(246)	-
Тековни обврски	(980)	(1.310)
Вкупно обврски	(2.164)	(6.000)
Нето средства	2.822	2.844

За периодот од 1 јануари до 31 декември

	2020	2019
Извештај за сеопфатна добивка		
Приходи	6.169	10.448
Расходи	(6.191)	(8.358)
Добивка (Загуба) пред оданочување	(22)	2.090
Данок на добивка	-	214
Добивка (Загуба) по оданочување	(22)	1.875

Финансиските извештаи на заеднички контролираното друштво со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2020 година се подготвени врз основа на претпоставката за континуитет, која се заснова на претпоставката дека средствата и обврските на заеднички контролираното друштво може да се реализираат во рамките на нормалниот тек на деловните активности на заеднички контролираното друштво.

Со состојба на 31 декември 2020 и 2019 година, Берзата изврши пресметка согласно методот на главнина како што следи (во илјади денари):

	2020	2019
Нето средства	2.822	2.844
Учество од 33.33%	942	949
Добивка /(Загуба) по оданочување	(22)	1.875
Учество од 33.33%	(7)	625

Белешка 14.6

		МКД '000	
		2020	2019
Побарувања од купувачи и останати побарувања		9.092	9.265
<i>Побарувања од купувачи</i>			
Побарувања од купувачи во земјата		5.831	6.200
Побарувања од купувачи во странство		1.612	1.394
Спорни и сомнителни побарувања		4.591	4.295
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи		(4.591)	(4.295)
<i>Останати побарувања</i>			
Останати побарувања		220	377
Пресметани недостасани камати од банки и други финансиски организации		671	671
Однапред пресметани трошоци		758	623

(во илјади денари)

Старосна структура на побарувања од купувачите	до 1 година	од 1 до 3 години	над 3 години	Вкупно
Побарувања од купувачи во земјата	5.545	286		5.831
Побарувања од купувачи во странство	1.566	46		1.612
Спорни и сомнителни побарувања	361	490	3.740	4.591
Вредносно усогласување на побарувањата од купувачи	(361)	(490)	(3.740)	(4.591)
Вкупно	7.111	332	-	7.443

Движењето на исправката на вредноста на сомнителни и спорни побарувања е прикажано подолу:

	2020	2019
Со состојба на 1 јануари	4.295	3.968
Загуби поради оштетување (Белешка 11)	861	490
Наплатени резервирани побарувања (Белешка 6)	(65)	(133)
Отпис на претходно обезвреднети кредити на и побарувања од банки	(500)	(30)
	4.591	4.295

Со состојба на 31 декември 2020 година пресметаните недоспеани камати од банки и други финансиски организации изнесуваат 671 илјади (2019: 671 илјади денари), а однапред пресметаните трошоци во износ од 758 илјади денари (2019: 623 илјади денари) се однесуваат на трошоци за одржување на софтвер, осигурување на возила и опрема и останато.

Белешка 14.7
Нематеријални средства

МКД '000

2019	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	11.267
Набавки во текот на годината	484
Отуѓување	(249)
Состојба на 31.12.	11.502
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(10.416)
Амортизација за тековна година	(526)
Отуѓување	249
Состојба на 31.12.	(10.693)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	809

2020	Лиценци и права
<u>Набавна вредност</u>	
Состојба на 1.1.	11.502
Набавки во текот на годината	277
Состојба на 31.12.	11.779
<u>Исправка на вредноста</u>	
Состојба на 1.1.	(10.693)
Амортизација за тековна година	(457)
Состојба на 31.12.	(11.150)
<u>Сегашна вредност 31.12.</u>	629

Со состојба на 31 декември 2020 на нематеријалните средства во сопственост на Берзата не е воспоставено заложно право или друг вид на ограничување на сопственоста.

Белешка 14.8

МКД '000

Недвижности, постројки и опрема

2019	Градежни објекти	Постројки и опрема	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1.1.	77.311	20.313	393	98.017
Набавки во текот на годината	72	75	548	694
Отуѓување/Расходување	-	(233)	-	(233)
Состојба на 31.12.	77.383	20.155	941	98.478
Исправка на вредноста				
Состојба на 1.1.	(21.550)	(19.326)		(40.875)
Амортизација за тековна година	(1.933)	(496)		(2.429)
Отуѓување/Расходување	-	231		231
Состојба на 31.12.	(23.483)	(19.591)		(43.074)
Сегашна вредност 31.12.	53.900	563	941	55.404

2020	Градежни објекти	Постројки и опрема	Материјални средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност				
Состојба на 1.1.	77.383	20.155	941	98.478
Набавки во текот на годината	-	431	-	431
Отуѓување/Расходување	-	(292)	-	(292)
Рекласификација		941	(941)	-
Состојба на 31.12.	77.383	21.234	-	98.617
Исправка на вредноста				
Состојба на 1.1.	(23.483)	(19.591)		(43.074)
Амортизација за тековна година	(1.935)	(529)		(2.463)
Отуѓување/Расходување	-	292		292
Состојба на 31.12.	(25.417)	(19.828)		(45.245)
Сегашна вредност 31.12.	51.965	1.407	-	53.372

Во текот на 2020 година, Берзата изврши расход на опрема заради неисправност во износ од 292 илјади денари со нето сегашна вредност од нула денари (2019: 233 илјади денари со нето сегашна вредност од 2 илјади денари).

Берзата нема ограничување во располагањето со средствата кои ги поседува ниту пак има средства заложени како обезбедување.

Белешка 15.

	МКД '000	
	2020	2019
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	4.414	4.448
<i>Обврски спрема добавувачи</i>		
Обврски спрема добавувачи во земјата	1.243	1.305
Обврски спрема добавувачи од странство	62	61
<i>Обврски спрема државата</i>		
Обврски за данок на добивка	283	440
Обврски за данокот на додадена вредност	321	345
Обврски за персонален данок на доход	85	69
<i>Останати обврски</i>		
Обврски за награди	2.166	1.932
Останати краткорочни обврски	220	104
Одложено признавање на приходи	34	190

Согласно важечка одлука на Собрание на акционери, менаџерски договор и Одлука за награда на вработените на Берзата донесена од Одборот на директори на Берзата на 01.02.2021 година, предвидена е награда за 2020 година за неизвршните членови на Одборот на директори и за вработените во Берзата во висина од 2.166 илјади денари, а ќе биде исплатена во 2021 година.

Белешка 16.1

	МКД '000	
	2020	2019
Запишан капитал	103.498	103.498
Акционери	103.498	103.498

Акционери на Берзата со состојба на 31 декември 2020 година се следните :

				31 декември 2020
Акционер	Број на акции	Вредност по акција во ЕУР	Вредност во ЕУР	Учество во %
Шпаркасе Банка Македонија АД Скопје	446	607.1	270,766.60	15.97%
Комерцијална Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
ТТК Банка АД Скопје	279	607.1	169,380.90	9.99%
Стопанска Банка АД Скопје	277	607.1	168,166.70	9.92%
Еуростандард Банка АД Скопје	276	607.1	167,559.60	9.89%
НЛБ Банка АД Скопје	170	607.1	103,207.00	6.09%
КБ Публикум Инвест	153	607.1	92,886.30	5.48%
Централна Кооперативна Банка АД Софија	148	607.1	89,850.80	5.30%
Охридска банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
Загребска берза Загреб	148	607.1	89,850.80	5.30%
УНИ Банка АД Скопје	148	607.1	89,850.80	5.30%
	2,472		1,500,751.20	88.54%
Останати акционери со учество помало од 5%	320	607.1	194,272.00	11.46%
Вкупно	2,792		1,695,023.20	100.00%

Стекнувањето на акции чиј вкупен кумулативен износ надминува 10%, 20%, 30% и 50% од вкупно издадените акции со право на глас на Берзата подлежи на посебен режим согласно Законот за хартии од вредност.

Белешка 16.2

	МКД '000	
	2020	2019
Резерви	35.648	35.648
Законска и статутарна резерва	35.648	35.648

Резервите се создадени врз основа на домашната законска регулатива и последователно зголемени во текот на годините како резултат на распределба на нето добивките по оданочување. Резервите може да се користат согласно позитивната законска регулатива.

Белешка 16.3

	МКД '000	
	2020	2019
Дивиденди	8.376	10.052
Исплатена дивиденда од добивка за 2019 година / за 2018 година	8.376	10.052

На 29.05.2020 година Собранието на акционери на Македонска берза ад Скопје на својата XXXVI седница донесе Одлука за распределба на добивка за 2019 година на следниов начин:

- Дивиденда во износ од 8.376 илјади денари;
- Акумулирана добивка во износ од 5.168 илјади денари;

Дивидендата се распределува од добивката по годишна сметка за 2019 година, која што треба да се плати согласно законскиот рок, а тоа е најдоцна до 30.09.2020.

Белешка 17

	МКД '000	
	2020	2019
Заработка по акција		
Добивка која припаѓа на акционерите (МКД '000)	13.379	13.544
Нето добивка која припаѓа на имателите на обични акции (МКД '000)	13.379	13.544
Пондериран просечен број на обични акции	2.792	2.792
Основна / разводната заработка по акција (денари по акција)	4.792	4.851

Основната заработка по акција е пресметана така што нето добивката за годината која припаѓа на обичните акционери се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

18. УПРАВУВАЊЕ СО ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Деловните активности на Берзата се изложени на различни ризици од финансиски карактер. Активностите на управување со финансиските ризици вклучуваат анализа, проценка, прифаќање и управување со ризиците. Берзата се стреми кон постигнување на соодветна рамнотежа меѓу ризикот и надоместот и минимизација на потенцијалните негативни ефекти врз финансиската успешност на Берзата.

Политиките на Берзата за управување со ризици имаат за цел да ги идентификуваат и анализираат овие ризици, да воспостават соодветни лимити и контрола на ризиците, како и да ги следат ризиците и придржувањето кон лимитите преку веродостојни и современи информатички системи. Берзата редовно врши испитување на политиките и воспоставените системи за управување со ризикот согласно со пазарните промени, промените во продуктите и најдобрата пракса.

Управувањето со ризици го врши Раководството на Берзата во согласност со политиките на Одборот на директори. Раководството ги идентификува и проценува финансиските ризици во тесна соработка со деловните единици на Берзата.

18.1. Пазарен ризик

Берзата е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Берзата на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Берзата утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

Валутен ризик

Берзата е изложена на ризик во однос на ефектите од движењата на нивото на девизни курсеви кои се одразуваат врз финансиската позиција и готовинскиот тек.

Валутниот ризик произлегува од финансиските средства и финансиските обврски деноминирани во валута, која што е различна од известувачката валута на Берзата. Ризикот се мери со употреба на сензитивната анализа.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски на Берзата деноминирани во странска валута е како што следи:

(во '000 МКД)

Валута	Средства		Обврски	
	2020	2019	2020	2019
ЕУР	1.635	1.522	62	62
Вкупно	1.635	1.522	62	62

Анализата на сензитивност ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на курсот на странската валута за 1% и/или 5%. Позитивниот, односно негативниот износ означува зголемување/намалување на добивката или останатиот капитал, кој што се јавува во случај доколку денарот ја намали/зголеми својата вредност во однос на странските валути за +/- 1% и/или 5%.

(во '000 МКД)

Валута	зголемување за 1%		намалување за 1%	
	2020	2019	2020	2019
ЕУР	16	15	(16)	(15)
Нето ефект	16	15	(16)	(15)

Каматен ризик

Берзата е изложена на ефектите од флукуацијата на нивоата на пазарните каматни стапки врз нејзината финансиска состојба и парични текови. Позицијата на Берзата во однос на чувствителноста на промени во каматните стапки е заснована на моментот на повторно утврдување на каматната стапка на 31 декември 2020 и 2019 година.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годината е како што следува:

Финансиски средства

(во илјади денари)

Некаматносни	2020	2019
Парични средства	2.088	1.338
Побарувања од купувачи	7.443	7.595
Останати побарувања	220	377
Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата	25.268	33.136
Вкупно некаматносни финансиски средства	35.020	42.446
Каматносни со фиксна каматна стапка		
Вложувања во државни обврзници	25.257	25.279
Долгорочни депозити во банки	55.000	40.000
Каматносни со променлива каматна стапка		
Краткорочни депозити во банки	500	1.000
Вкупно каматносни финансиски средства	80.757	66.279
Вкупно	115.777	108.725

Финансиски обврски

Некаматносни	2020	2019
Обврски кон добавувачи	1.305	1.367
Останати тековни обврски	3.075	2.891
Вкупно некаматносни финансиски обврски	4.379	4.258
Вкупно каматносни финансиски обврски	-	-
Вкупно	4.379	4.258

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 100 базични поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемување на добивката а негативните се намалување на добивката за соодветниот период.

Назив	зголемување за 100 базични поени	
	2020	2019
Земени кредити	-	-
Дадени кредити	10	20
Нето ефект	10	20

18.2. Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува ризик кога договорната страна не е во можност да ги исполни обврските според финансискиот инструмент или договорот што резултира во финансиска загуба. Берзата нема значајна концентрација на кредитниот ризик. Побарувањата од купувачите се состојат од поголем број на салда. На тој начин, управувањето со кредитниот ризик вклучува политика на разумно намалување и дисперзија на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиентите. Побарувањата на Берзата не се обезбедени со било какви инструменти за обезбедување.

Структурата на побарувања од купувачи според нивната доспеаност на 31 декември за тековната година и претходната година е како што следува:

2020 (во илјади денари)

Структура на побарувања од купувачи според нивната доспеаност	Бруто износ	Исправка на вредност	Нето износ
Недоспеани побарувања	5.843	-	5.843
Доспеани побарувања			-
- до 1 година	1.629	(361)	1.268
- од 1 до 3 години	822	(490)	332
- над 3 години	3.740	(3.740)	-
Вкупно	12.034	(4.591)	7.443

2019 (во илјади денари)

Структура на побарувања од купувачи според нивната доспеаност	Бруто износ	Исправка на вредност	Нето износ
Недоспеани побарувања	6.591	-	6.591
Доспеани побарувања			-
- до 1 година	790	-	790
- од 1 до 3 години	214	-	214
- над 3 години	3.171	(3.171)	-
Вкупно	10.766	(3.171)	7.595

18.3. Ликвидносен ризик

Берзата води сметка за измирување на своите обврски во договорените и законски рокови. Берзата ги вложува средствата во депозити и хартии од вредност. Вложените средства во депозити во зависност од ликвидносните потреби може да се повлечат во секој момент и на тој начин Берзата да ја спречи појавата на ликвидносни проблеми во работењето. Берзата секогаш се осигурува дека има доволно готовина на располагање за подмирување на достасаните обврски. Во досегашното работење Берзата била во можност да ги исплати сите доспеани обврски во согласност со договорените рокови.

Изложеност на ризик на ликвидност

Сите финансиски обврски на Берзата доспеваат во рок од една година од датумот на известување.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Берзата:

Ликвидносен ризик

2020					
(во илјади денари)					
Рочност на финансиските средства и обврски	До 1 месец	1-3 месеци	3-12 месеци	Над 12 месеци	Вкупно
Парични средства	2.088				2.088
Побарувања од купувачите	7.443				7.443
Останати краткорочни побарувања	220				220
Хартии од вредност според објективна вредност преку добивката или загубата	25.268				25.268
Депозити во банки			55.000	500	55.500
Вкупно средства	35.019	-	55.000	500	90.519
Обврски кон добавувачите		1.305			1.305
Обврски кон државата		690			690
Останати краткорочни обврски		2.386			2.386
Вкупно обврски	-	4.380	-	-	4.380

18.4. Проценка на објективната вредност

Објективна вредност претставува вредност за која едно средство може да биде заменето или некоја обврска подмирена под нормални комерцијални услови. Објективната вредност се одредува врз основа на претпоставка на раководството, зависно од видот на средството или обврската.

18.4.1. Финансиски инструменти признаени по објективната вредност

Прифатената сметководствена рамка бара финансиските средства и обврски да се групираат во три нивоа кои се базираат на значајноста на влезните податоци користени при мерењето на објективната вредност на финансиските средства. Хиерархијата според објективната вредност е одредена како што следи:

- Ниво 1: котираны цени (некорегирани) на активните пазари за идентични средства или обврски;
- Ниво 2: останати влезни податоци, покрај котираните цени, вклучени во Ниво 1 кои се достапни за набљудување за средството или обврската, или директно (т.е. како цени) или индиректно (т.е. изведени од цени); и
- Ниво 3: влезни податоци за средството или обврската кои не се базираат на податоци достапни за набљудување од пазарот.

Со состојба на 31 декември 2020 година Берзата поседува удели во инвестициски фонд во износ од 25,268 илјади денари (2019: 33,136 илјади денари). Евидентирани се по нивната објективна вредност врз основа на достапни податоци за набљудување на вредноста на средствата на датумот на известување и класифицирани во ниво 2 во согласност со хиерархијата на објективната вредност.

18.4.2. Финансиски инструменти кои не се признаени по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Извештајот за финансиската состојба не се признаени според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

(во илјади денари)

	Евидентирана вредност.		Објективна вредност.	
	2020	2019	2020	2019
Средства				
Пари и парични еквиваленти	2.088	1.338	2.088	1.338
Кредити на и побарувања од банки	55.624	41.043	55.624	41.043
Побарувања од купувачи	7.443	7.594	7.443	7.594
Вложувања во државни обврзници	25.257	25.279	25.257	25.279
Вкупни средства	90.413	75.254	90.413	75.254
Обврски				
Обврски кон добавувачи	1.305	1.366	1.305	1.366
Останати обврски	2.386	2.036	2.386	2.036
Вкупни обврски	3.691	3.402	3.691	3.402

Финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства што вклучуваат парични средства и еквиваленти, како и на побарувањата од купувачи се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

Финансиски обврски

Објективната вредност на финансиските обврски се смета дека е приближна на нивната сметководствена вредност поради тоа што се со доспеаност помала од 3 месеци.

19. Управување со капиталот

При управување на својот капитал, Берзата се придржува кон следните цели:

- Придржување кон условите во врска со капиталот поставени од страна на регулаторот,
- Заштита на способноста на Берзата да продолжи со своето деловно работење во континуитет, и
- Одржување на цврста капитална база за поддршка на развојот на своите деловни активности.

Усогласеност со законската регулатива

Согласно со тековната законска регулатива, односно со член 75 од Законот за хартии од вредност Берзата е должна во секое време да го одржува износот на капиталот, односно основната главнина на ниво од најмалку 500,000 Евра. Износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Берзата. На 31 декември 2020 година, основната главнина изнесува 1,695,023 Евра (2019: 1,695,023 Евра).

20. НЕИЗВЕСНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

На датумот на овие финансиски извештаи, не се евидентирани било какви резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Берзата редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековни спорови. Иако исходот на судските постапки не може да се утврди со сигурност, раководството смета дека од судските постапки нема да произлезат материјално значајни обврски.

Даноци

Даночните периоди на Берзата можат да бидат предмет на инспекција од страна на даночните органи до истекот на 5 години од крајот на годината во која е поднесена или требало да биде поднесена пријавата и може да се наметнат дополнителни даноци или казни во согласност со толкувањето на даночното законодавство. Раководството на Берзата не е запознаено со околности кои би можеле да доведат до дополнителна обврска по овој основ.

21. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ И НАДОМЕСТИ НА РАКОВОДСТВОТО

Ниту еден од акционерите на Берзата нема статус на поврзан субјект, бидејќи ниту еден од нив нема значајно влијание врз активностите на Берзата.

Со состојба на 31 декември 2020 година, Берзата има учество во заедничко вложување во СЕЕ Линк во висина од 941 илјади денари (2019: 948 илјади денари).

Табелата подолу ги презентира трансакциите со поврзаните страни:

	(во илјади денари)	
	2020	2019
Надоместок за клучен персонал		
Бруто плати и награди - Извршен директор	4.195	4.021
Бруто плати и награди - Неизвршни членови	1.979	1.953

22. НАСТАНИ ШТО СЕ СЛУЧИЛЕ ПО ДЕНОТ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

Целокупното окружување во коешто се одвиваа меѓународните и домашните општествени и економски текови во текот на 2020 година беше под силно влијание на состојбите предизвикани од пандемијата од COVID-19 вирусот, односно се појавија многу предизвици како во деловниот, така и во приватниот живот.

Во однос на влијанието на COVID-19 врз работењето на Македонска берза АД Скопје може да се констатира дека состојбите кои беа предизвикани од пандемијата немаа негативен ефект врз обемот на тргувањето со хартиите од вредност на Берзата. Напротив, според обемот на тргувањето со акции реализиран преку БЕСТ системот 2020 година е најуспешна во изминатите 10 години. Тој факт, во комбинација со добрата адекватна капитализираност на Берзата како трговско друштво, придонесува за оценка на раководството на Берзата дека COVID-19 нема негативни ефекти врз финансиските извештаи со состојба на 31.12.2020 година.

Одборот на директори, како орган на управување на Берзата, внимателно ги следи состојбите и случувањата поврзани со вирусот, и доколку е потребно ќе делува во правец на преземање на активности и расположиви мерки со цел прилагодување на новонастанатите околности, а во насока на минимизирање на негативниот ефект доколку се појави за друштвото.